

Απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 21ης Δεκεμβρίου 2011 [αιτήσεις του Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (Ηνωμένο Βασίλειο) και του High Court of Ireland (Ιρλανδία) για την έκδοση προδικαστικής απόφασης] — N. S. (C-411/10) κατά Secretary of State for the Home Department, και M. E. (C-493/10), A. S. M., M. T., K. P., E. H. κατά Refugee Applications Commissioner, Minister for Justice, Equality and Law Reform

(Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-411/10 και C-493/10) ⁽¹⁾

[Δίκαιο της Ένωσης — Αρχές — Θεμελιώδη δικαιώματα — Εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης — Απαγόρευση της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης — Κοινό ευρωπαϊκό σύστημα ασύλου — Κανονισμός (ΕΚ) 343/2003 — Έννοια του όρου «ασφαλείς χώρες» — Μεταφορά του αιτούντος άσυλο προς το υπεύθυνο κράτος μέλος — Υποχρέωση — Μαχητό τεκμήριο περί του ότι αυτό το κράτος μέλος σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα]

(2012/C 49/13)

Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική

Αιτούντα δικαστήρια

Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division), High Court of Ireland

Διάδικοι στην υπόθεση της κύριας δίκης

N. S. (C-411/10), M. E., A. S. M., M. T., K. P., E. H. (C-493/10)

κατά

Secretary of State for the Home Department (C-411/10), Refugee Applications Commissioner, Minister for Justice, Equality and Law Reform (C-493/10)

Παρισταμένων των: Amnesty International Ltd and the AIRE Centre (Advice on Individual Rights in Europe) (UK) (C-411/10), United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) (UK) (C-411/10), Equality and Human Rights Commission (EHRC) (C-411/10), Amnesty International Ltd and the AIRE Centre (Advice on Individual Rights in Europe) (IRL) (C-493/10), United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) (IRL) (C-493/10)

Αντικείμενο

(C-411/10)

Αίτηση εκδόσεως προδικαστικής απόφασης — Court of Appeal (England & Wales) — (Ηνωμένο Βασίλειο) — Ερμηνεία των άρθρων 3, παράγραφοι 1 και 2, καθώς και των διατάξεων του κεφαλαίου III του κανονισμού (ΕΚ) 343/2003 του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 2003, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας (ΕΕ L 50, σ. 1) — Ερμηνεία των κανόνων περί ελάχιστων προδιαγραφών υποδοχής των αιτούντων άσυλο, κατά τις διατάξεις των οδηγιών του Συμβουλίου 2003/9/ΕΚ, της 27ης Ιανουαρίου 2003, σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων άσυλο στα κράτη μέλη (ΕΕ L 31, σ. 18), 2004/83/ΕΚ, της 29ης Απριλίου 2004, για θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως προσφύγων ή ως

προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους (ΕΕ L 304, σ. 12) και 2005/85/ΕΚ, της 1ης Δεκεμβρίου 2005, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές για τις διαδικασίες με τις οποίες τα κράτη μέλη χορηγούν και ανακαλούν το καθεστώς του πρόσφυγα (ΕΕ L 326, σ. 13) — Διαδικασία προσδιορισμού του υπεύθυνου κράτους μέλους για την εξέταση αιτήσεως ασύλου υποβληθείσας από Αφγανό υπήκοο — Κίνδυνος προσβολής των θεμελιωδών δικαιωμάτων του σε περίπτωση αναδοχής της υποθέσεως από το κράτος μέλος που ήταν προηγουμένως υπεύθυνο — Φύση και περιεχόμενο της προστασίας που παρέχεται σε αιτούντα άσυλο βάσει των διατάξεων του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και της Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών

(C-493/10)

Αίτηση εκδόσεως προδικαστικής απόφασης — High Court of Ireland — Ερμηνεία των άρθρων 3, παράγραφος 2, και 18 του κανονισμού (ΕΚ) 343/2003 του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 2003, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας (ΕΕ L 50, σ. 1) — Διαδικασία προσδιορισμού του υπεύθυνου κράτους μέλους για την εξέταση αιτήσεων ασύλου που υποβλήθηκαν από υπηκόους πλειόνων τρίτων χωρών (Αφγανιστάν, Ιράν και Αλγερίας) — Υποχρέωση κράτους μέλους να αναλάβει την ευθύνη για την εξέταση αιτήσεως ασύλου, βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 343/2003, σε περίπτωση κινδύνου προσβολής των θεμελιωδών δικαιωμάτων του αιτούντος και/ή μη εφαρμογής των ελάχιστων προδιαγραφών και απαιτήσεων που θέτουν οι οδηγίες 2003/9/ΕΚ, 2004/83/ΕΚ και 2005/85/ΕΚ εκ μέρους του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση της αιτήσεως βάσει των κριτηρίων του εν λόγω κανονισμού

Διατακτικό

- 1) Η απόφαση την οποία λαμβάνει κράτος μέλος βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 343/2003 του Συμβουλίου, της 18ης Φεβρουαρίου 2003, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας, σχετικά με το αν θα εξετάσει ή όχι αίτηση χορηγήσεως ασύλου, για την οποία το κράτος μέλος αυτό δεν είναι υπεύθυνο βάσει των κριτηρίων του κεφαλαίου III του κανονισμού αυτού, συνιστά εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης, όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 6 ΣΛΕΕ και/ή του άρθρου 51 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- 2) Το δίκαιο της Ένωσης δεν επιτρέπει την εφαρμογή αμάχητου τεκμηρίου περί του ότι το κράτος μέλος το οποίο ορίζεται ως υπεύθυνο βάσει του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 343/2003 σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το άρθρο 4 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει την έννοια ότι αποκείται στα κράτη μέλη, περιλαμβανομένων και των εθνικών δικαστηρίων, να μη μεταφέρουν αιτούντα άσυλο προς το «υπεύθυνο κράτος μέλος», κατά την έννοια του κανονισμού 343/2003, οσάκις είναι αδύνατο να αγνοούν ότι οι συστηματικές πλημμυλίες όσον αφορά τη

διαδικασία χορηγήσεως ασύλου και τις συνθήκες υποδοχής των αιτούντων άσυλο στο κράτος μέλος αυτό αποτελούν σοβαρούς και αποδεδειγμένους λόγους που να πείθουν ότι ο αιτών θα διατρέξει ουσιαστικό κίνδυνο να υποστεί απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση κατά την έννοια της διατάξεως αυτής.

Με την επιφύλαξη της δυνατότητας του κράτους μέλους που πρέπει να προβεί στη μεταφορά να εξετάσει το ίδιο την αίτηση που διαλαμβάνεται στο άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 343/2003, η αδυναμία μεταφοράς αιτούντος προς άλλο κράτος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οσάκις το κράτος αυτό προσδιορίζεται ως το υπεύθυνο κράτος μέλος βάσει των κριτηρίων του κεφαλαίου III του εν λόγω κανονισμού, υποχρεώνει το κράτος μέλος που όφειλε να προβεί στη μεταφορά αυτή να συνεχίσει την εξέταση των κριτηρίων του ως άνω κεφαλαίου για να διακριβώσει αν κάποιο από τα επόμενα κριτήρια καθιστά δυνατό τον προσδιορισμό άλλου κράτους μέλους ως υπεύθυνου για την εξέταση της αιτήσεως ασύλου.

Πάντως, το κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται ο αιτών άσυλο πρέπει να μεριμνά ώστε να μην επιδεινώσει κατάσταση τυχόν προσβολής των θεμελιωδών δικαιωμάτων αυτού του αιτούντος ακολουθώντας διαδικασία προσδιορισμού του υπεύθυνου κράτους μέλους μη εύλογης χρονικής διάρκειας. Εφόσον παρίσταται ανάγκη, οφείλει να εξετάσει το ίδιο την αίτηση σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 343/2003.

- 3) Από τα άρθρα 1, 18 και 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν είναι δυνατόν να συναχθεί διαφορετική απάντηση.
- 4) Καθόσον τα προηγούμενα ερωτήματα αφορούν υποχρεώσεις που υπέχει το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, η απάντηση στα ερωτήματα 2 έως 6 τα οποία υποβλήθηκαν στην υπόθεση C-411/10 δεν διαφοροποιείται σε περίπτωση κατά την οποία ληφθεί υπόψη το Πρωτόκολλο (αριθ. 30), περί της εφαρμογής του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη Δημοκρατία της Πολωνίας και στο Ηνωμένο Βασίλειο.

(¹) EE C 274 της 9.10.2010
EE C 13 της 15.1.2011

Απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 21ης Δεκεμβρίου 2011 [αιτήσεις του Bundesverwaltungsgericht (Γερμανία) για την έκδοση προδικαστικών αποφάσεων] — Tomasz Ziolkowski (C-424/10), Barbara Szeja, Maria-Magdalena Szeja, Marlon Szeja (C-425/10) κατά Land Berlin

(Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-424/10 και C-425/10) (¹)

(Ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων — Οδηγία 2004/38/ΕΚ — Δικαίωμα μόνιμης διαμονής — Άρθρο 16 — Νόμιμη διαμονή — Διαμονή βάσει του εθνικού δικαίου — Περίοδος διαμονής που διανύθηκε πριν από την προσχώρηση στην Ένωση του κράτους προελεύσεως του ενδιαφερομένου πολίτη)

(2012/C 49/14)

Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική

Αιτούν δικαστήριο

Bundesverwaltungsgericht

Διάδικοι στην υπόθεση της κύριας δίκης

Tomasz Ziolkowski (C-424/10), Barbara Szeja, Maria-Magdalena Szeja, Marlon Szeja (C-425/10)

κατά

Land Berlin

παρισταμένου του

Vertreter des Bundesinteresses beim Bundesverwaltungsgericht

Αντικείμενο

Αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως — Bundesverwaltungsgericht — Ερμηνεία του άρθρου 16, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, της οδηγίας 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών (EE L 158, σ. 77) — Πολίτης της Ένωσης, ο οποίος διέμεινε νομίμως, σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους υποδοχής, άνω των πέντε ετών στο εν λόγω κράτος, αλλά ο οποίος ουδέποτε πληρούσε, κατά τη διάρκεια της διαμονής του, τις προϋποθέσεις του άρθρου 7 της οδηγίας 2004/38/ΕΚ — Έννοια της «νόμιμης διαμονής» — Διαμονή της οποίας η διάρκεια ανέρχεται στα πέντε έτη μόνον αν ληφθούν υπόψη οι περίοδοι που συμπληρώθηκαν πριν από την ημερομηνία προσχώρησης του κράτους προελεύσεως του ενδιαφερομένου στην Ευρωπαϊκή Ένωση — Καθορισμός της διάρκειας διαμονής που απαιτείται για την απόκτηση δικαιώματος μόνιμης διαμονής

Διατακτικό

- 1) Το άρθρο 16, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ, έχει την έννοια ότι πολίτης της Ένωσης ο οποίος έχει συμπληρώσει διαμονή άνω των πέντε ετών στην επικράτεια του μέλους υποδοχής βάσει μόνο του εθνικού δικαίου αυτού του κράτους δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει αποκτήσει το δικαίωμα μόνιμης διαμονής σύμφωνα με τη διάταξη αυτή αν, κατά τη διάρκεια της διαμονής αυτής, δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις του άρθρου 7, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας.
- 2) Οι περίοδοι διαμονής υπηκόου τρίτου κράτους στην επικράτεια κράτους μέλους οι οποίες συμπληρώθηκαν πριν από την προσχώρηση του τρίτου αυτού κράτους στην Ένωση πρέπει, ελλείψει ειδικών διατάξεων στην πράξη προσχώρησης, να ληφθούν υπόψη για την απόκτηση του δικαιώματος μόνιμης διαμονής δυνάμει του άρθρου 16, παράγραφος 1, της οδηγίας 2004/38, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που διατυπώνονται στο άρθρο της 7, παράγραφος 1.

(¹) EE C 301 της 6.11.2010.